

„Sunrise”

ARTIKELNREEKS

Theosophical University Press, Pasadena, Calif.

De inhoud van dit blad bestaat uit vertaalde artikelen uit het tijdschrift „SUNRISE” dat uitgegeven wordt door de Theosophical University Press, Pasadena, Californië. Belangstellenden die deze vertalingen regelmatig wensen te ontvangen kunnen zich abonneren door storting van f 3.— op Postrekening 395300 t.n.v. J. P. Brakel, Ananasstraat 98, Den Haag. Per jaar verschijnen ongeveer 10 nummers. Zij die zich voor het tijdschrift „SUNRISE” zelf interesseren kunnen een proefnummer aanvragen bij boven genoemd adres.

S U N R I S E
-artikelenreeks.-

No.23

Juni 1960.

INHOUD:

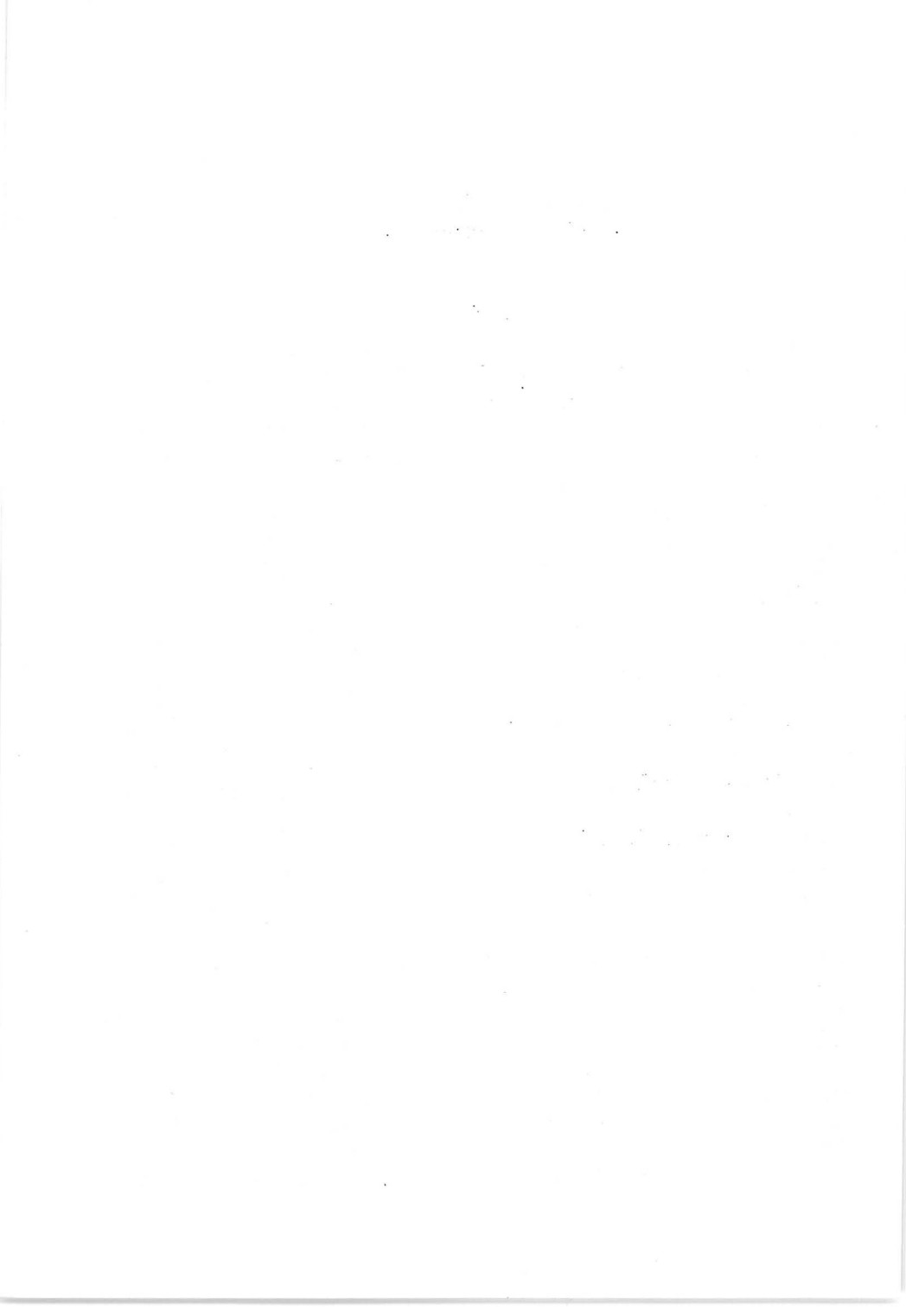
Opstanding

Waar zijn de Goden nu ?

De Witte Vogel

Avontuur van de Ziel

-O-O-O-

OPSTANDING.

Wie was Orpheus? Een legendarische held, een mens of een God? Kennelijk was de figuur, die tot de meest strikte zuiverheid van denken en handelen inspireerde, heel wat meer dan de Thracische bard, die met zijn lier dieren, rotsen en mensen betoverde, die Eurydice in Hades volgde en haar weer verloor omdat hij omkeek of die, naar wordt verondersteld, de martelaarsdood stierf door de hand van de zich wrekende Maenaden.

Wie en wat Orpheus werkelijk was is even moeilijk te zeggen als historisch te bewijzen, dat Jezus ooit leefde en onderwees zoals de Evangelien zeggen of dat Krishna uit India voor Arjuna zijn "Hemelse Zang" zong. Het is echter een feit, dat Orpheus een monument achterliet, dat geestelijk even krachtig en veredelend is als de Bergrede of de Bhagavad Gītā - een ideaal, dat niet ten volle werd begrepen door de Grieken in hun Atheense praal of door latere eeuwen maar dat, als een rivier die ondergronds zijn weg vervolgt om onverwachts boven te komen en verfrissing en kracht te brengen, de ontwakende ziel inspireerde door de mogelijkheid te tonen van een nimmer eindigende groei. Alleen iemand, die in zijn eigen ziel zelf de "theofanie" of "openbaring der Goddelijkheid" had ervaren, zoals Orpheus, zou bijna duizend jaar lang zulk een dynamische en vergeestelijkende invloed kunnen uitoefenen op hen die binnen het bereik kwamen van zijn Offer.

In de laatste decennia van de vorige eeuw vond

men in tomben in Italië en Kreta 8 "tafeltjes" of "rollen" van zeer dun goud, niet groter dan een damesbroche maar toch dicht beschreven met Griekse letters. De inscripties werden onmiddellijk ontcijferd en zorgvuldig geanalyseerd en de geleerden waren het er over eens, dat zij deel uitmaakten van "een oud Orphisch dichtwerk", dat instructies bevatte voor de "doden" om veilig door de Onderwereld te komen.

De eerste, die aan het licht kwam en die de "Petelia tafel" werd genoemd omdat hij tevoorschijn kwam bij opgravingen in de buurt van de oude nederzetting Petelia (thans Strongoli) in Zuid Italië, was opgerold en geborgen in een zes-hoekige cylinder, waaraan een fijn gouden kettinkje was bevestigd en was waarschijnlijk als een amulet gedragen door degene die was gestorven. Op enkele woorden na, die ontbreken omdat de onderste rand is beschadigd, is de inscriptie praktisch intact en luidt aldus:

" Links van het Huis van Hades zult Ge een Bron vinden;
en daarnaast staat een witte cypress.
Deze Bron moet Ge niet dicht naderen.
Maar een andere zult Ge vinden bij het Meer der Herinnering,
Koud water stroomt er en Bewakers staan er voor.
Zeg dan: "Ik ben een kind van Aarde en Sterrenhemel;
Maar mijn ras is van den Hemel(alleen). Dit weet ge zelf.
Ach, zie, ik versmacht van dorst en verga. Geef mij vlug
Het koude water dat stroomt uit het Meer der Herinnering."
En uit zichzelf geven zij U te drinken van de heilige bron,
En daarna zult gij heersen temidden der andere Helden.... "

De tweede vondst, opgegraven in Kreta, bestond uit drie bijna identieke inscripties, die met de punt van een naald zo dicht opeen waren geëtst op afzonderlijke en zeer dunne strips bladgoud, dat er een krachtig vergrootglas voor nodig was om ze te ontcijferen. Eén er van was maar 7 millimeter breed - nauwelijks 5/16 inch, waarop 4 regels met instructies dicht opeen waren gegrift! Hierin wordt de pelgrim uitgedaagd door de Godin der Herinnering, wanneer hij een dronk verlangt van de "Bron die voor altijd rechts stroomt" -

" Wie zijt Gij?....

Vanwaar komt Ge? "

en de ziel antwoordt:

" Ik ben de zoon van Aarde en Sterrenhemel. "

Het is niet mogelijk van alle acht tafeltjes een volledige vertaling te geven. Toch kunnen we niet nalaten nog drie passages aan te halen, omdat die op duidelijke wijze de atmosfeer en inhoud weergeven van wat men heeft leren kennen als de Orphische Mysterie-leer.

Let ook eens op de verrassende overeenkomst tussen de eerste van de Timpone Grande tafeltjes, die eveneens in Zuid Italië werden gevonden en de ervaring van Christus met Pasen op Gethsemane:

" Heil U, die het Lijden heeft ondergaan. Dit hebt ge nimmer tevoren ondergaan.

Van Mens zijt ge God geworden. "

Niet ver daar vandaan werden nog drie tafeltjes ontdekt op het landgoed van Baron Compagno bij Napels. In al deze gevallen lagen ze dicht bij de hand van de begravenen en zij bevatten een belijdenis van zuivering en overwinning:

" Uit de Zuiverheid kom ik, Zuivere Koningin
van Hen Beneden,....
Want ook ik beken tot Uw gezegend ras te be-
horen.
En ik heb boete gedaan voor onrechtvaardige
daden,
Hetzij dat het Lot mij terneersloeg of de
Onsterf'lijke Goden
Of..... de sterren-schietende Donder.
Ik ben gevluht uit het smartbrengende uitput-
tende Wiel;
Ik ben met begerige voeten gegaan naar de Kring
die mij trok;
heb mij neergevlijd onder de boezem van Despoina,
Koningin der Onderwereld;....
En nu kom ik als smekeling tot Heilige Phersepho-
neia
dat in haar genade zij mij ontvangen zal bij de
zetel der Geheiligden. "

En het antwoord:

" Gelukzalige en Gezegende, gij zult God zijn en
niet langer sterfelijk. "

Tenslotte volgt hier een uittreksel uit het tafeltje, dat in Rome werd ontdekt en dat Caecilia Secundina wordt genoemd naar de naam van de smeke-
ling. Het is misschien van belang een vergelijking te maken met de opwekking van Paulus aan de Romeinen om "de werken der duisternis af te leggen en de wapenen des lichts aan te doen", daar dit speciale tafeltje, naar men meent, niet ouder is dan de 2e of 3e eeuw van onze jaartelling.

" Kind van Zeus, ontvang hier de wapenen
der Herinnering, het is een klankrijk geschenk
onder de mensen:
Gij, Caecilia Secundina, kom, door de Wet opge-
groeid om goddelijk te zijn. "

Ongeveer 2000 jaar zijn voorbijgegaan sinds deze tafeltjes aan de aarde werden toevertrouwd. Nu zijn zij aan het licht gekomen en terwijl archeologen en classici ze hebben toegejuicht als een nieuw en hogelijk gewaardeerd fragment van het groeiende inzicht in het geestelijk en verstandelijk leven van het archaische Griekenland, heeft het publiek in het algemeen weinig belangstelling getoond. Gelukkig betekent de recente publicatie (X) van Mejuffrouw Harrison's uitgebreide en sympathieke studie van de vele stromingen die tezamen het Griekse genie vormden, een aanmoediging voor de leek aandacht te schenken aan de esoterische onderstroom, die aan alle oude denkrichtingen ten grondslag ligt.

Waarom begroef men deze tafeltjes eigenlijk? Welk doel werd er mee gediend? Dat men gedurende het leven onderricht en inspireert is begrijpelijk, maar wat kan een stukje bladgoud uitrichten om de overledene te beschermen? We weten niet waarom het gebeurde, hoewel meer dan één mogelijkheid zich aan ons voordoet. In de eerste plaats was het een wijd verbreide gewoonte om voedsel, sieraden of kleding, wapens enz. kortom, dingen die de overledene in zijn leven had liefgehad, bij hem achter te laten, in het geloof dat hij ze tijdens zijn reis nodig kon hebben. Hoogstwaarschijnlijk is dit een verdraaiing van de eens begrepen waarheid, dat de laatste gedachten van de mens, die het totaal van zijn innerlijke bezittingen of karakter weergeven, hem op zijn weg naar de andere oever zullen helpen of hinderen. Stellig kan geen enkel amulet of toverspreuk als een goede gids dienst doen, tenzij de ziel in zichzelf reeds het vermogen heeft verworven zijn weg te vinden. Niettemin was de overtuiging zo algemeen,

(X) Prolegomena to the Study of Greek Religion (Inleiding tot de Studie van de Griekse Godsdienst) van Jane Ellen Harrison, oorspronkelijk gepubliceerd

door Cambridge University Press. Derde en herziene uitgave thans in linnenband verzorgd door Meridian Books, New York, 1957. \$ 1.95, 658 blz. Index met "Critisch Bijvoegsel over de Orphische Tafeltjes" door Gilbert Murray.

dat de ziel op het moment van de dood alle schijn had afgelegd voor zijn Rechter, dat het niet meer dan natuurlijk was voor de Orpheus-vereerder om aan een bemind persoon het symbool mee te willen geven van alles wat hem in het leven inspireerde. We wagen het ook niet de gedachte uit te sluiten, dat het meegeven aan de stervende van de edelste idealen, in plaats van hem te bezwaren met ons verdriet omdat we hem moeten missen, een bescherming kan betekenen en een stimulans tot een hernieuwde toewijding.

Er is misschien nog een andere reden die er toe bijdroeg. Deze speciale tafeltjes werden heel wat later van hun inscriptie voorzien dan de periode, waarin Orpheus heet te hebben geleefd. In feite dateren archeologen ze van de 3e en 4e eeuw voor Christus tot de 2e en 3e eeuw na Chr. - een tijdperk van overgang, waarin de Mysterie-godsdiensten die in Egypte, Klein Azië en de Griekse-Romaanse wereld zulk een weelderige bloeitijd hadden door-gemaakt, een geweldige verandering ondergingen. De oorspronkelijke zuiverheid van leer en ritën had zeer geleden en het is heel goed mogelijk, dat bepaalde Orphische broederschappen, in een poging althans de vorm van de heilige ritën voor het nageslacht te bewaren, besloten om in het onvergankelijke goud te graveren wat eens een "Sesam open U" was geweest voor de waarachtige "wedergeboorte" van de pelgrim.

Hoe het ook zij, we moeten hun betekenis niet over het hoofd zien. Niet alleen bevestigen zij de verreikende en diepgaande invloed van de vernieuwingsbeweging ingeleid door Orpheus, die de zuivering en versterking tengevolge had van de

leringen van de Mysteriën en de training, maar zij dragen er ook toe bij dat de verspreid voorkomende aanwijzingen afkomstig van de grote tragedie-schrijvers en dichters der oudheid, één samenhangend patroon gaan vormen. Op de lange duur, wanneer hun boodschap beter wordt begrepen, kunnen zij van meer blijvende geestelijke betekenis blijken te zijn dan de met ongeduld verbeide openbaringen, die ons met betrekking tot de Dode Zee rollen zijn beloofd.

Maar hebben zij, zoals de zaken nu staan, veel betekenis voor U en mij, die misschien geen prijs stellen op ritueel? Het zal niet gemakkelijk zijn onszelf er van te overtuigen, dat wij na de dood alleen door het in de hand houden of het om de hals dragen van een gouden tafeltje met inscripties, hoe mooi de woorden ook mogen zijn, een gemakkelijke overtocht zullen hebben naar de Eilanden der Gezegendes. Volkomen juist, maar laten we toch niet te haastig deze wijsheid opzij schuiven, die min of meer verborgen, zo angstvallig is bewaard. Het thema van de dood was immers het centrale thema in de Mysterie-scholen van alle landen en hoewel wij er op het ogenblik weinig van begrijpen, zou de studie van het proces van de dood en de subtiele invloed er van op ons leven, ons de sleutel kunnen verschaffen tot wat wij zo dringend nodig hebben, nl. de kennis hoe we beter moeten leven - en sterven. De meesten van ons bezitten helaas geen geestelijke zekerheden; we vragen ons af waarom we hier eigenlijk zijn en we hebben maar een vaag begrip van wat we doen en waar we naar toe gaan als we sterven. Sommigen geloven in een soort "eeuwig leven" in de hemel; anderen zijn daar niet zeker van en worden heen en weer geslingerd tussen geloof en ongeloof. Men mist het bewijs in het bestaan van de ziel; of als dat er wel is, in zijn vermogen de kloof van de dood te overbruggen. Weer anderen zijn er van overtuigd, evenals Orpheus

en de gehele oude wereld, dat de ziel een onsterfelijk element in zich bevat, dat het vele malen naar de aarde zal doen terugkeren tot het tenslotte van menselijk "goddelijk is geworden". Deze bezitten tenminste de elementen voor een gezonde filosofie.

Maar toch is filosofie alleen niet voldoende, want wat meetelt is niet wat een mens leert, maar wat hij is. Alle heilige geschriften die de wereld kent getuigen hiervan en bevestigen, dat de ziel na de dood gebieden binnentreedt om gezuiverd en gewogen te worden, die niet van deze aarde zijn. Het vormt de kern van vele leringen in de papyrusrollen van Egypte, de Upanishads van India en de filosofie van Gautama; en zij, die waardig worden geacht door het tribunaal der goden (in feite ons hoger zelf), treden steeds, zoals ook in de Griekse en Christelijke tradities, de "hemel" of de Elyse Velden binnen. Er kunnen dus evenveel manieren van "sterven" zijn als er mensen op aarde "leven". Wanneer ons bewustzijn zich tot een deel van ons wezen beperkt, zal dat vermoedelijk ook in de dood het geval zijn en zullen wij in een half-dromende toestand de gebieden van "zuivering" doortrekken totdat we, gereinigd van alles dat ons omlaag trok, kunnen opstijgen in een hemel-wereld van rust en vrede. Van één ding kunnen we zeker zijn: zoals we leven zullen we sterven. Als we verderf zaaien, zullen we verderf oogsten; als wij geestelijk zaad zaaien, zullen we schoonheid oogsten en vernieuwing van de ziel.

Er is echter een weg om bewust te sterven en het is deze zelfbewuste "nederdaling" in de Onderwereld of het "Huis van Hades" en de triomfantelijke terugkeer daaruit, die de Heilanden uit alle tijden hebben ondergaan. Dat is het ideaal dat deze nietige gouden tafeltjes ons voorhouden: de ziel zo te zuiveren door zelf-discipline en zelf-kennis, dat éénmaal, in dit leven of in een toekomstig bestaan op

aarde, we ons zullen hebben gereed gemaakt voor de opperste beproeving: de "dood", terwijl we ons tenvolle bewust zijn van al wat te zien en te horen is en, wanneer succes ons deel is, we als een "herborene" zullen verrijzen. Dan zal de Godin der Herinnering het verkoelende water der wijsheid aanbieden en op de vraag: "Wie zijt gij en waarheen gaat gij", zal de ziel naar waarheid antwoorden: "Uit de Zuiverheid kom ik; ik heb boete gedaan voor onrechtvaardige daden; ik ben de zoon van Aarde en Sterrenhemel". En Goddelijk geworden, zal hij worden verwelkomd als Eén die inderdaad "het Lijden heeft ondergaan" en van "Mens tot God" is geworden.

-Grace F.Knoche

vertaald uit:
Sunrise April 1960.

WAAR ZIJN DE GODEN NU?

Wat en waar is God in dit heelal van aantrekkingskracht, electriciteit en warrelende electronen? Welke rol vervult de Godheid in deze grootse kosmos, die de wetenschap zo uitvoerig voor ons beschrijft? Gewoonlijk noemt men dat godsdienstige vragen en als zodanig aarzelen we dikwijls ze openhartig met elkaar te bespreken. We praten over het weer, baseball en de satellieten-wedloop, maar als het er om gaat uit te spreken wat we denken over God en of we geloven of het leven enige zin of enig uitzicht heeft, raken we in verlegenheid. Misschien schrikken we er voor terug tot de intieme gedachten van anderen door te dringen - of die van onszelf te onthullen. Het kan ook zijn, dat we ervan worden weerhouden over dingen te spreken, die velen liever zien als "geloof", waarbij feiten of logica niet te pas komen. Wat ook de redenen zijn, het gevolg is dat het niet vaak voorkomt, dat over enkele van de belangrijkste onderwerpen in het menselijk leven openlijk wordt gesproken, zodat we ze kunnen beoordelen voor wat ze waard zijn. In plaats daarvan blijven ze sluimeren in onze geest, geërfde schibboleths (wachtwoord; zie Richteren 12:5) en na een poosje weten we nauwelijks wat ons "geloof" is en hoe verouderd en ontoereikend onze opvattingen misschien zijn, die het totaal van onze kijk op het leven heten te vertegenwoordigen.

De wind begint echter op te steken en blaast de barrières en de muren van vooroordeel omver, want niettegenstaande onze hooggeroemde vooruitgang, is de toekomst plotseling zeer onzeker geworden. Er is thans niemand van ons, die het recht heeft zich te beroepen op zelfgenoegzame en op niets steunende waandenkbeelden, zoals dat ons ras

"superieur" is aan elk ander op aarde of dat onze godsdienst de enig ware is. In de grote, heel de wereld omvattende familie der mensheid, die in opkomst is, gaat het er niet om of iemand blank, zwart, geel of bruin is, maar wat voor soort mens hij is. Het komt er niet op aan of ons geloof heidens of Christelijk, Westers of Oosters wordt genoemd, maar wel of, wat wij belijden, verheffend is en of wij er naar leven. Kortom, de gebeurtenissen hebben bijgedragen tot het inluiden van een tijdperk van her-waardering, een poging onszelf en onze cultuur van vroeger en nu te zien zoals zij zijn, niet zoals vooroordeel of gewoonte ze tot nu toe hebben afgeschilderd.

Onlangs las ik Cicero's verhandeling "Over de aard der Goden", levendig proza van 2000 jaar geleden, dat gedachten bevat die ook voor onze tijd geschikt zijn. De stijl is zo krachtig en wat over de natuur wordt gezegd is zo knap, dat men het leest als een modern essay. Al is onze eeuw veel wetenschappelijker dan Rome was ten tijde van Caesar, de ontwikkelde mensen uit die dagen hadden een vrij nauwkeurig beeld van de sterren-werelden en van onze aardse wereldbol. En Cicero behoorde tot de geleerdste mannen van zijn tijd. Hij was ingewijd in de Griekse en misschien ook andere mysteriën, was bekend met de beroemde filosofen en geleerden uit het keizerrijk en vertrouwd met de litteratuur van af de oudste tijden. Men mag zelfs zeggen dat hij bepaalde voordelen had boven moderne denkers! Want in die dagen hadden de filosofie en de godsdienst zich nog niet losgemaakt van de wetenschap en de grote tempel van het heelal werd evenzeer bewonderd om zijn Goddelijke en Intelligente kwaliteiten als om zijn bouw en zijn mechanische perfectie.

Als de kosmos in de oudheid vervuld was van Goddelijke Intelligentie kan men moeilijk aannemen dat dat in onze dagen niet meer het geval is. Als de

hemellichamen, de natuurkrachten en de levensprocessen, werkelijk door goddelijke agentia werden geleid en bezield in de dagen van het oude Griekenland en Rome, India, China en Amerika, wanneer hield dat dan op? Een populaire verklaring gaat deze vraag uit de weg door te zeggen, dat de goden uit de oudheid pure fantasie waren, een product van de bijgelovige verbeeldingskracht van een kinderlijke mensheid, die de natuurkrachten met verwondering gade sloeg en die personificeerde. Later werd door het heldere licht der wetenschap die illusie verstoord en werd de natuur in zijn ware gedaante geschilderd - als het toevallige resultaat van een blind samenspel van levenloze mechanische en electricische krachten!

Maar zelfs al zijn we slechts oppervlakkig bekend met de oude religie en filosofie uit Oost of West, dan kunnen we niet ontkomen aan de gevolgtrekking, dat denkers uit vroegere tijden zich heel goed bewust waren van het materialisme als een mogelijke verklaring, welk materialisme door velen was overwogen en geaccepteerd, maar door nog veel meer was verworpen omdat het niet bij machte was het totaal van de kosmische en menselijke wereld te verklaren. Cicero's essay bijvoorbeeld, brengt verschillende standpunten naar voren en een derde gedeelte ervan geeft een beschrijving van de Epicuristen, die tot de materialisten van die dagen behoorden.

Vanaf de vroegste tijden heeft onze kennis van de sterren en zelfs het feit alleen dat we ze aan de avondlijke hemel kunnen zien staan als een flonkerende mantel, ons vertrouwen geschonken in het heelal en heeft ons ervan overtuigd, dat het menselijke leven in schoonheid geworteld is. Het is inderdaad moeilijk ons voor te stellen hoe het zou zijn, als we niet in staat waren hun majestueuse schoonheid en onfeilbare bewegingen gade te slaan. De menselijke theorieën omtrent de sterren

zijn altijd een krachtige factor geweest bij de vorming van zijn godsdienstig leven en de geschiedenis van de godsdienst kan worden nagegaan aan de hand van zijn veranderende inzichten in de Kosmos. Enkele Griekse filosofen leerden openlijk, dat de aarde om de zon draaide, maar in het algemeen gesproken erfde het Christendom van de klassieke wereld een heelal met de aarde als middelpunt, dat wil zeggen dat de zon, planeten en sterren zich allen om de aarde heen bewegen. Helaas werden door deze verkeerde opvatting overeenkomstige beperkte godsdienstige begrippen aangehouden, zoals de theologische gedachte dat God de kosmos uitsluitend schiep voor het welzijn van de mens en dat hij de hemel met flonkerende sterren bezaaide alleen opdat ze hun licht op hem konden doen schijnen.

Dat is de reden, dat zich aan het einde van de Middeleeuwen zo'n revolutie in de opvattingen voltrok, toen mannen als Copérnicus, Kepler, Galileo en anderen weer de oude leer naar voren brachten van een kosmos met de zon als middelpunt, want daardoor was de aarde niet langer uniek, maar werd hij van weinig betekenis als een lichaam dat wentelde om deze kleine zon, die er één is onder millioenen anderen in de grenzenloze ruimte. Al gauw ontdekte men, dat er in het moderne heelal geen plaats was voor "gezellige afzondering"; onze God, ruimtelijk zowel als subjectief, moest oneindig worden om God te kunnen blijven en er was geen enkele reden om te veronderstellen, dat er meer zorg besteed zou zijn aan de aarde of aan de mens dan aan één van de andere milliarden planeten of zonnen. Deze ruimere opvattingen knaagden aan de belangrijkste wortels van de gepersonifieerde godsdienst.

Het was de verstarde en verzwakte toestand, waarin de religieuze theologie zich bevond ten tijde van de Renaissance, die de onnatuurlijke en dwaze

scheiding bevorderde tussen godsdienst en wetenschap. De eerste wetenschappelijke pioniers maakten geen scheiding tussen "God" en zijn "Schepping": zij zagen de natuur als het werk der godheid. Toen de Kerk echter het vrije onderzoek in de weg trachtte te staan en probeerde met haar machtsmiddelen feiten verborgen te houden, bleef de wetenschap niets anders over dan zich onafhankelijk te verklaren. En naarmate het beeld van de stoffelijke wereld zich snel uitbreidde, ging hoe langer hoe meer de gedachte opgang maken, dat de bouw en schepping van de natuur, met inbegrip van de levensvormen en het leven zelf, verklaard konden worden door middel van stoffelijke oorzaken en bewijsbare wetten, zonder dat een beroep behoefde te worden gedaan op geestelijke middelaars of processen. Een zelfgenoegzaam materialisme werd geboren, dat tot op de huidige dag is blijven bestaan.

Het was niet meer dan natuurlijk, dat theologen en religieuze leiders gealarmeerd werden door de snelle verspreiding van deze materialistische filosofie. Sommigen zagen daarin terecht het einde van de kerkelijke overheersing van de menselijke geest; terwijl anderen zich bezorgd afvroegen of het menselijke leven, zonder de belofte van geestelijke verheffing, niet tot volkómen zelfzucht zou vervallen. De toen volgende strijd tussen de wetenschap en de theologie was echter een ongelijke strijd, want de godsdienst had in de Middeleeuwen zijn oude wijsheid vernietigd of vergeten en deze oude wijsheid beschreef in begrijpelijke termen hoe de werelden werden geboren en dat de overal bestaande wetmatigheid, die wij de kosmos noemen, niet in strijd is met het godsbegrip, maar dat dit het beste bewijs is voor de aanwezigheid, niet alleen van de Godheid, maar ook van een schare andere geestelijke krachten en energieën, die nodig zijn om het heelal te onderhouden en te doen werken. Kort gezegd, de godsdienstige begrippen uit de

middeleeuwen waren zo fragmentarisch geworden en zo gepersonifieerd en autoritair, dat de wetenschap hoe langer hoe minder reden zag zich daarmee in te laten.

Het is een feit, dat naarmate de wetenschappelijke verklaring van de natuur vorm begon aan te nemen, het theologische beeld op de achtergrond kwam en tot sinds kort is er maar weinig gedaan om die twee te verzoenen. Men kwam tot een compromis, een soort van Cartesiaans dualisme, waarbij de wereld in twee waterdichte afdelingen werd verdeeld, geest en stof en men nam aan, dat de wetten en waarheden van de een weinig of geen verband hielden met die van de ander. Dit was de oorzaak dat godsdienst en wetenschap zich onafhankelijk van elkaar en (ogenschijnlijk) zonder wrijvingen ontwikkelden, maar een dergelijke onnatuurlijke scheiding was gedoemd te mislukken, omdat het levende lichaam der waarheid niet op bevredigende wijze kan werken met het verstand alleen en zonder hart, of alleen met een hart en geen verstand. Toch bestond die toestand in de tweede helft van de negentiende eeuw en zij zette zich voort tot in de twintigste eeuw, toen de wetenschap bijna uitsluitend werd beheerst door het denkbeeld, dat aan de natuur geen leiding, geen plan, geen ontwerp ten grondslag lag, maar dat alles afhing van toevallige relaties tussen de kleinste stoffelijke deeltjes. De overeenkomst tussen deze gedachte en die van de epicuristen, waarvan Cicero melding maakte, is frappant.

Sinds 1900 hebben zich echter radicale veranderingen voltrokken in de wetenschap. Ik herinner mij, dat ik als jongen van mening was, dat zij op alles het antwoord kon geven. Als men wilde weten hoe de aarde was gevormd nam men een boek over geologie; als men de structuur van het heelal wilde kennen, de oorsprong van het leven, het mysterie dat de mens is, kon men het antwoord vinden in de astronomie, de erfelijkheidsleer en de anthropologie. Er bleven

nog wel enkele minder belangrijke bijzonderheden onopgelost maar de tijd en geduld zouden daar wel voor zorgen. Het bleek echter dat deze "minder belangrijke bijzonderheden" enkele grondbeginselen van de wetenschap betroffen, vragen zoals wat de stof is, wat kracht is, electriciteit, leven en bewustzijn. Deze onttrekken zich halstarrig aan een bevredigende materiële definitie. Het minst materiële wat er bestaat schijnt de stof zelf te zijn, dat immer in beweging zijnde aggregaat van energieën - wat energie zelf ook moge zijn. De betrouwbare wetten van Newton, die de grondslag vormden voor het mechanisme, zijn voor een groot deel vervangen door de opvattingen van Einstein, die door één of andere metafysische magie tijd en ruimte, waarnemer en het waargenomene, massa en beweging, verenigen tot een continuum dat, althans voor de leek, even abstract schijnt als de beginselen der logica of de leer der emanaties. Het wetenschappelijk denken is in hoofdzaak nog materialistisch; men tracht de kosmos te verklaren in termen van stoffelijkheid en de onmisbare factor is niet de logica, maar bewijzen. Er is echter zowel in de ontdekkingen als in de theorieën een metafysische neiging te onderkennen want, naarmate de bewijzen zelf minder stoffelijk worden, worden de theorieën die men opstelt om een verklaring te geven meer abstract.

Ons tehuis-heelal, de Melkweg, is, niettegenstaande zijn enorme omvang en samengesteldheid, even zeker een structurele eenheid als onze aarde, of als ons lichaam. Het wentelt om een as, beweegt zich door de ruimte en helpt ongetwijfeld, met nog millioenen andere levels, de samenstelling vormen van een nog groter systeem, waarvan wij de aard nog niet hebben kunnen vaststellen. Wanneer we aan de majestueuze werelden denken, die in de uitgestrekte ruimte als reuzen-atomen in een kosmische molecule zweven en dan ons menselijk leven gade-

slaan met alle beuzelarijen waarmee het is gevuld, de onenigheden, geweld en onredelijkheid, krijgen we dan niet het gevoel, dat we op een of andere wijze zijn afgedwaald van de meer vredige wegen der natuur? Maar wanneer wij de wonderen van de kosmische natuur aanschouwen, inspireert dat ons dan ook niet tot het gevoel, dat hoe nietig de mensheid ook is, zij niettemin deel uitmaakt van deze processie van sterren en dat menselijke harten als het ware een vonk bevatten van een Centraal Vuur, iets dat blijvend is en oneindige mogelijkheden bezit?

In de laatste twintig jaar zijn gedachten als deze door een aantal wetenschappelijke denkers bij hun zoeken naar een kosmische religie uitgesproken. Zij zoeken naar een Godheid, die groot genoeg is om het universele bouwwerk te bezielen dat zich voor ons ontvouwt, een Wezen dat verre uitgaat boven een sectarische "God", of die heidens of Christelijk is. Het is inderdaad voor werkelijk religieuze denkers, of zij geleerden, geestelijken of leken zijn, een prachtige gelegenheid om naar voren te komen, niet om een antiek pantheon nieuw leven in te blazen of om te trachten Jehovah of Allah te herscheppen, maar om in heldere onopgesmukte taal uit te spreken wat wij kunnen ontdekken aan oude wijsheid, die eens in die oudere vormen was belichaamd. Tenslotte ligt hun eigenlijke waarde niet in de naam Brahma, Zeus of God, maar in de verlichting en kracht die in dat Wezen zelf huizen, wiens harte-klop de polsslagen van zonnen is en wiens Intelligentie zich uit in de symmetrie van bloemen en sterren.

Natuurlijk, Cicero was een heiden; in zijn essay spreekt hij over een meervoud van goden en wij in het Westen, die gedurende generaties opgevoed zijn in de gedachte dat alles wat niet-Christelijk is, alles wat "heidens" is, onwaar moet zijn of onrein, beledigen de intelligentie van deze oude denkers door onze eigen bekrompen onwetendheid. Wordsworth

zei 150 jaar geleden:

" Grote God! Ik zou liever Heiden zijn
opgevoed in een versleten geloof;
Dan zou ik
Proteus zien oprijzen uit de zee;
Of d'oude Triton horen, blazend op versierde
hoorn. "

De dichter pleitte voor een levende godsdienst in de plaats van een door mensen gemaakt geloof, een godsdienst die verband houdt met de kosmos, niet met boeken en dogma's.

Twee gedachten beletten ons het polytheïsme van de ouden te verstaan. De ene is dat we God vaak buiten het heelal plaatsen, dat hij heet te hebben gebouwd; en de andere is de kunstmatige scheidingslijn, die door de wetenschap is getrokken tussen wat leeft en wat wordt verondersteld dood te zijn. De ouden kenden dat onderscheid niet; voor hen is de Godheid immanent in de kosmos. De hoogste Godheid is dat oneindige, onkenbare beginsel in welks diepten wereldsystemen komen en gaan als flonkerende lichtjes. Zij zagen een ononderbroken reeks evoluerende wezens van af het atoom tot de kosmos, die stuk voor stuk de wezens beneden hen beïnvloeden en tot op zekere hoogte beheersen en die op hun beurt deel uitmaken van het omhullende bewustzijn van een groter wezen, waarvan het een integrerend deel uitmaakt. In de uitgestrekte oceaan van het Goddelijke zijn er ontelbare brandpunten, goden, waardoor goddelijke en geestelijke krachten vloeien, zoals licht door een prisma en die naar buiten treden als de menigvuldige werelden, die wij zien. Ook de mens is zulk een brandpunt, evenals de atomen, bomen en vogels - elke zelfstandige eenheid is een zaad van het Goddelijk Leven door de Grote Zaaier geworpen op de velden der ruimte, goden in wording op een oneindige reis van zelf-

expressie. Polytheïsme is een vorm van eerbied voor het essentieel-goddelijke in alles, voor de oorzakelijke middelaars, een erkenning dat tussen de mens en de Oneindige Tegenwoordigheid er een levende keten van Godheden bestaat.

Waar zijn de Goden thans? Er is goede reden om te geloven dat de goden waar Cicero over spreekt precies zijn waar hij ze zag, stralend aan de hemel, zich tot uitdrukking brengend in de wondere schoonheden van de natuur en werkend als die onveranderlijke wetten die het leven alles schenken wat gezond, zuiver en rechtvaardig is.

-John P. Van Mater

-o-o-o-

Ik kan mijn verbazing niet verbergen over het feit, dat een mens er zichzelf van zou kunnen overtuigen dat er zekere vaste, ondeelbare deeltjes zijn, die uit eigen kracht en gewicht bewegende, door een zuiver toevallig contact met elkaar, dit onovertroffen liefelijke en glorieuze heelal vormden.

..... En toch zeggen Uw Epicuristische vrienden dat uit deze atomen, die geen warmte bevatten, geen "karakter" bezitten - geen gevoel, maar die toevallig en willekeurig tegen elkaar botsen, de wereld voortkwam, kant en klaar en volmaakt of liever, ontelbare werelden, waarvan elk moment sommigen bezig zijn geboren te worden terwijl anderen uitdoven. Maar wanneer een botsing van atomen een heelal kan doen ontstaan, waarom kan die dan niet een zuilen-galerij, een tempel, een woning, een stad scheppen - wat heel wat minder arbeid en moeilijkheden zou betekenen? De zaak is, dat zij zo nonchalant babbelen over het heelal, dat ik geneigd ben aan te nemen, dat ze nog nooit de blik omhoog hebben gericht naar de stralende schoonheid van het firmament.

-Marcus Tullius Cicero

DE WITTE VOGEL.

Chao Shih-Hsiung was op weg naar de bergen, want, zo had men hem gezegd, als ergens het schrijven van gedichten kan worden geleerd is het daar.

Het liep tegen de avond; op het middaguur had hij de vlakke rijst-velden achter zich gelaten en nu bevond hij zich temidden van rotsen en pijnbomen. Achter hem en ver omlaag waren de velden en daarachter de stad; en nog verder, in glans van parel en turkoois, de zuidelijke zee. Aan beide zijden gingen de bergen stijl omhoog, machtige, doch vriendelijk gezinde rotsen en oude pijnbomen. Het pad was niet zo ruw dat hij niet kon studeren en Chao liep voort, al lezende de gedichten van de grote Tao Yuen-ming. Hij hoorde de wind niet, die boven hem zong in de gekromde takken der pijnbomen; hij zag niet de betovering van hun in bosjes groeiende naalden; hij beantwoordde niet met welwillende gevoelens de toegenegenheid der immense rotsblokken en van het allengs donker wordend blauw van de hemel.

"De wereld noemt Tao Yuen-ming de eerste dichter dezer eeuw", sprak Chao, "maar zelfs van hem kan ik het geheim niet leren. Ik let op al wat hij schrijft en vaak schreef ook ik over die onderwerpen. Ik bestudeerde zorgvuldig het Boek der Zangen en de dichtkunst uit de periode van Han; ikbeoefende liefdadigheid en maakte enige vorderingen. Maar mijn ontboezemingen wekken geen geestdrift, niet eens in mijzelf."

Hoewel hij jong was, had hij reeds veel bereikt: alles wat met studie mogelijk is. De Chin-shih graad had hij behaald en hij was leraar in de dichtkunst aan de hogeschool van zijn geboortestad. Zijn beschouwingen droegen het kenmerk van verfijning en geleerdheid; maar niemand van zijn

leerlingen werd dichter. Bescheiden bleef hij, zijn tekorten beseffend, ijverig en een voorbeeldig zoon; een jongeling van wie geen kwaad werd gesproken, vriendelijk en zachtmoedig jegens allen.

Eens zag hij een vreemdeling in het leslokaal: een oude man in vreemde dracht, met lange baard, heldere ogen en van houding waardig en mysterieus. Chao Shih-hsiung gaf die morgen een uiteenzetting van de Elegieën van Chu Yuan; een zekere inspiratie en ongewone welsprekendheid kwam over hem en hij voelde, dat hij het geheim der dichtkunst meer nabij was dan ooit tevoren. Het was alsof de klare ogen van de vreemdeling wonderlijke hoewel vage herinneringen in hem wakker riepen en hem van nieuwe hoop vervulde. Aan het einde van de uiteenzetting kwam de vreemdeling naar hem toe. Chao Shih-hsiung glimlachte en boog, beseffende dat hij veel te danken had aan de vriendelijke bemoediging van de oude man.

"Heer", sprak de vreemdeling, "waarom verspilt ge Uw leven met dit ijdel pogen? Langs dit pad zult ge nooit een dichter worden."

"Ik heb met ijver gestudeerd", zei Chao. "Wat mij helaas ontbreekt is talent."

"Talent ontbreekt niet, het is niet ontwaakt," zei de ander. "Volg niet langer dit schijnbaar voortreffelijke pad en zoek de rust. Vergeet Uw boekengeleerdheid Heer, volg de meeuwen in wolkenland en begraaft Uw etherisch zelf niet langer onder het stof der wereld. Neem de hemel tot Uw dak, de zon en maan tot blijvend gezelschap en de vier zeeën tot Uw onafscheidelijke vrienden. Bestudeer de magie der bergen Heer; en Uw prijzenswaardig verlangen zal worden vervuld."

En zo probeerde Chao Shih-hsiung deze raad te volgen.

Hij bereikte de top van de pas; de wereld had hij geheel achter zich gelaten en voor hem en links en rechts lag het toverrijk der bergen. Tegen een saffieren hemel tekenden zich de sneeuwtoppen af in het

bleekrose, zalmkleurige en blauwe licht van de ondergaande zon. Ver beneden in het dal zong en glansde de rivier, een dunne kronkelende zilveren draad, hier en daar schuilgaand achter bomen. Tussen pijnbomen zette de weg zich voort; de sterren werden zichtbaar. Het werd te donker om te lezen en Chao Shih-hsiung sloot zijn boek. Uitzierend over de wereld van bergen vergat hij eindelijk al zijn oude verlangens en idealen. Plots drong er luitspel en gezang tot hem door, liefelijker dan hij ooit had gehoord.

"Dat moet uit een herberg komen", dacht hij; en hij voelde zich opeens hongerig en vermoeid. Na korte tijd was hij er; de waardin heette hem welkom en bracht hem warme wijn en spijs. En terwijl zij voor hem zorgde zong zij. Hij keek naar haar bij het licht van de lantaarns, die aan de balken hingen. Haar kleed was wit; lichte bloemen sierden het zwarte haar en haar lange mouwen waren afgezet met blauw. Haar ogen waren helder en bewegelijk en zij bewoog zich, naar hij meende, als een vogel. En haar lied was zoet, zoet, nu eens rijzend en trillend dan weer zacht, murmelend, mysterieus. Het ene moment was zij in de kamer, zorgend voor hem; een volgend moment liep zij de kamer uit met ritselende en fladderende mouwen en haar gezang klonk van rechts, van links, van boven. Vrede en vreugde en de stilte der bergen vervulden zijn ziel en hij zat daar en luisterde.

De nacht werd donkerder; de maan verrees boven de sneeuwtoppen. Het water van de rivier beneden, de wind tussen de pijnboomtakken, schenen deel van haar lied. Hij luisterde en alle muziek werd één; hij hoorde de stemmen der bergen het grote Kung zingen. "Wonderlijk", dacht hij, "dit is poëzie".

De waardin zong verder; de wind steeg op uit het dal, vol van de geuren van de zuidelijke nacht. Chao Shih-hsiung hoorde het wiel van de Spinster

aan de hemel. Hij hoorde het lied van de Sterren-Rivier, die stroom door de blauwe vlakten der oneindigheid; en de sterren en de wind en de pijnbomen en de zwak glanzende bloembladen der sneeuwtoppen en de waardin met haar luit en de wateren in het dal beneden, hadden één stem zo scheen het.

De hele nacht bleef Chao Shih-hsiung luisteren, alles vergetende door het wonder dat hij hoorde.

-o-o-o-

Het werd koud, dacht hij.... Waren het de zangen van Tao Yuen-ming die zij nu zong.... of bootste zij, volmaakt, de stem van een vogel na? Rijzend in volle trillers, murmelend als diepe eenzame wateren, zwellend, rijzend en dalend - kon ooit een mensenstem zo op die van een vogel lijken? Het was koud en zijn lichaam en ledematen waren stijf. Hij opende de ogen. De balken boven hem leken wonderlijk veel op levende pijnboomtakken, gevóókt en gebogen en rijk aan knoesten. Hij ging rechtop zitten. De herberg.....

Er was geen herberg. Hij had op de grond gelegen, onder een pijnboom langs het pad; en geen bed onder hem, slechts gevallen naalden. De sneeuwtoppen in de verte lichtten bleek en geel op nu de zon verscheen. Het lied kwam van de takken boven hem; beslist geen menselijk woord klonk door; zelfs niet de magische woorden van Tao-Yuen-ming. Hij keek op en daar op een twijg boven zijn hoofd, zong een witte vogel. Een klein kuifje blauwe veren op de kop en de witte glanzende vleugels waren blauw gerand. En hij zong en zong en in zijn lied hoorde Chao Shih-hsiung alle vreugde en alle smart en dat wat verder gaat dan vreugde en smart, het ver en diep geruis van het eeuwig mysterie.

Hij zette zijn weg voort, zingend de zangen van Tao Yuen-ming; en ook gedichten van hemzelf. 't Was nu of de ruisende pijnbomen boven hem menselijke

trekken toonden; de rotsen zagen vriendelijk op hem neer en wijs en hij beantwoordde hun vriendelijkheid.

Men zegt dat hij nadien een groot dichter was.

-Kenneth Morris

-o-o-o-

Het leven is wat wij er van maken en de wereld is wat wij er van maken. De ogen van de opgewekte en van de zwaarmoedige mens zijn op dezelfde schepping gericht, maar geheel verschillend zijn de aspecten die zij ieder toont. Voor de één is alles schoonheid en blijheid; de zon schijnt over de golven van de zee en ook de bergen baden zich in het licht. Voor hem straalt er leven en vreugde van elke bloem en elke boom, die de wind doet bewegen. Voor hem is overal meer dan het oog kan zien; een sfeer van intense vreugde hangt over bergen en dalen en over het heldere deinende water.

In landerige of trieste stemming ziet de ander hetzelfde beeld en alles ziet er saai, duister en mistroostig uit. Het gemurmel van de beek is voor hem een wanklank, het gebulder van de zee is voor hem niets dan dreiging en boosheid, de plechtige muziek van de pijnbomen zingt een requiem voor zijn verdwenen geluk; het vrolijke zonlicht schijnt hem pal in het gelaat en het ergert hem. De seizoenen trekken in grootse processie aan zijn oog voorbij en voor hem is het als een begrafenisstoot; hij zucht en wendt zich ongeduldig af.

Het oog maakt dat wat het ziet; het oor schept zijn eigen melodieën en wanklanken; de wereld buiten ons weerspiegelt de wereld in ons.

-Albert Pike

vertaald uit:
Sunrise April 1960.

AVONTUUR VAN DE ZIEL.

Wat zijn we toch ongerijmd en tegenstrijdig! We leren onze jonge mensen dat ze met intellect begiftigde dieren zijn en als hun gedrag dat dan schijnt te bevestigen, zijn we ontsteld. We zeggen hun dat hardheid de mens doet zegevieren, terwijl teerhartigheid tot ondergang leidt, maar zijn verstoord als ze hard zijn. Wij prediken het overleven van de geschikste, maar geven te verstaan dat geschiktheid kracht betekent, zij het vergezeld van de grootst mogelijke slimheid - en verbazen ons dan over het dreigende karakter van deze eeuw.

Alle daden worden bepaald door de mentale instelling van hem die ze verricht. Zelfs aan huichelaarrij moeten tweeërlei waarden ten grondslag liggen, één die de handeling ondersteunt, terwijl de ander het motief schraagt. Aan deze situatie van gespletenheid hebben wij hedentendage ons bestaan te danken, aangezien onze gehele maatschappij een duidelijke kloof vertoont tussen geloof en daad. Zouden we onze handelingen niet alleen in theorie, maar ook in werkelijkheid laten leiden door de leer van Darwin, dan zou er nooit weer een generatie tot volle ontplooiing kunnen komen.

We beroemen ons er tegenwoordig op dat wij wetenschappelijker zijn dan ooit ergens het geval is geweest. Misschien is dat wel zo, al schijnt dit tamelijk overdreven. Er zijn andere tijden geweest, waarin de wetenschap een heel eind was gevorderd langs dezelfde of andere lijnen als bij ons; en veel van wat thans doorgaat voor symbool en legende was de taal, die men gebruikte om er de wetenschap uit een andere eeuw mee tot uitdrukking te brengen. De kunst en architectuur der oudheid hebben zich doen kennen als de gelijké en vaak als de meerdere van de onze. Moeten overleveringen als dwaze

vertelsels worden genegeerd, omdat zij zich be-
dienden van een wijze van uitdrukken, die wij
voor wetenschappelijke verhandelingen niet ge-
bruiken? Zijn wij gerechtigd met een luchtig
handgebaar alle optekeningen, die niet geschre-
ven zijn in een thans gangbare vorm, naar de vuil-
nishoop te verbannen? De mythen en legenden uit
alle eeuwen heeft men gedegradeerd tot verhalen
voor de kinderkamer, terwijl ze wellicht hadden
moeten worden bestudeerd om er zelf uit te leren.

Zijn wij werkelijk zo naïef? Is het niet in
strijd met ons gevoel van logica om te geloven,
dat bijvoorbeeld de fonkelende genialiteit van
de Grieken gericht was op het vertellen van on-
deugende verhalen over de goden, wanneer enig
nadenken ons kan wijzen op een weldoordachte filo-
sophie over de schepping en de evolutie, zoals die
is belichaamd in de Olympische verhalen? De oude-
re Edda en de verhalen uit India, China en Amerika
staan hiermee op één lijn. Andere, zoals de jongere
Edda, de Odyssee, de Mahābhārata, inderdaad on-
telbare heldendichten, getuigen van de heroïsche
avonturen die de mens beleefde bij het zoeken naar
kennis. Ook de Christelijke Bijbel vermeldt dezelf-
de prachtige legenden en maakt gebruik van beeld-
spraak om waarheden te omsluiëren, die op menig
terrein de naam wetenschappelijk verdienen. Natuur-
kunde, scheikunde, psychologie en nog veel meer
kan men duidelijk aantreffen in de allegorieën der
oudheid evenals een verheven filosofie met een
sterk religieuze inslag. Overal waar op aarde de
geschiedenis van de mensheid uit een vaag verleden
opdoemt, ontbreekt ook niet de stevige ruggegraat
van een of andere wetenschappelijke kennis - al
zijn er ongetwijfeld tijden geweest, waarin de
hogere aspecten der wetenschappen aan de uitver-
korenen waren voorbehouden, terwijl parabelen en
verhalen aan de gewone man stof tot denken gaven.

De hedentendage aangehangen theorie, dat de mens

eerst kortgeleden uit een dierlijk beginstadium ontsproot, heeft op het menselijk ras meer demoraliserend gewerkt dan wellicht enige andere filosofie in de geschiedenis. Wij zijn het aan onszelf verplicht enkele vragen te stellen en een logische verklaring te verlangen, want het bewijsmateriaal is voor meer dan één uitleg vatbaar. Wanneer er geen enkele wordt gegeven dienen wij voor alle argumenten open te staan.

Aan een verontschuldiging voor het dierlijke aspect in de mens hebben we heel wat minder behoefte dan aan die inspiratie, die de latent in hem aanwezige grootheid van ziel tevoorschijn roept. Wat de evolutionaire afstamming van onze lichamen ook moge zijn, het is voor ons van veel groter betekenis de afkomst te ontdekken van de ziel, die het onsterfelijk wonder der schoonheid kan voortbrengen, zoals die in alle beschavingen van welke eeuw ook te vinden is. Welk erfgoed uit het rijk der sterren kan de liefde en het rijke besef van eenheid verklaren, die in de minste onder ons opvlammen wanneer de juiste snaar wordt getroffen? Welke bronnen in de goddelijke natuur bewegen tot heldendom, vriendelijkheid, opoffering?

Misschien leek de vóórmenselijke mens in het geheel niet op zijn moderne afstammeling, maar hoe hij er ook uitzag, het lichaam was geschikt om menselijke kwaliteiten tot uitdrukking te brengen, kwaliteiten, die onmogelijk in een dier tot ontplooiing kunnen komen. De oude geschriften en heldendichten stemmen alle op één punt overeen - de mens is verwant aan de goden. Hoezeer wij ook de geschriften van vroegere volkeren mogen veronachtzamen, de redelijkheid gebiedt te zeggen, dat als zij alle wartaal spraken, zij de wisselvalligheden der eeuwen niet zouden hebben overleefd en evenmin zo algemeen een zelfde verhaal zouden vertellen. Het is een psychologisch feit dat we negeren, wat we niet onder ogen kunnen of willen zien.

Veel waardevols wordt over het hoofd gezien, omdat het oud is. Wat Genesis zegt, mag in onze oren niet erg wetenschappelijk klinken, maar als het al iets betekent, dan betekent het hetzelfde als alle andere scheppingsverhalen - dat de mens half mens, half god is.

Bescheidenheid is geenszins de meest in het oog lopende deugd van ons ras, maar toch zijn we juist in dit geval tevreden met een minderwaardig metaal, terwijl het echte goud voor het grijpen ligt. Want diep in het menselijk hart klinkt - niet het gebrul van de wildernis, maar de zachte stem van het geweten, terwijl onze ogen, verblind door de veelkleurige regenboog van het jachtige leven, door de magie van menselijke intelligentie en inzicht gevoelig gemaakt kunnen worden voor het witte licht van de ware wetenschap.

Wij bedriegen onze jonge mensen, die naar waarden in het menselijk leven zoeken, als wij hun een halfbakken, onbewezen en onbevredigende theorie uit de vorige eeuw doorgeven, waarnaar zij moeten leven. Het is eigenlijk een wonder, dat jeugdmisdadigheid niet veel algemener voorkomt. We zeggen niet te veel als we hierin het bewijs zien van 's mensen innerlijke grootheid en van het werkelijke karakter van de opkomende generatie, die een zedelijk en moreel besef kan bewaren ondanks de aanvallen waaraan hun verstand is blootgesteld. Zij hebben hun eigen hardheid - niet van de soort die tot het uiterste gaat, maar die in een ferme deugdzaamheid volhardt tegenover een grote overmacht. Naarmate echter de tijd verstrijkt, wordt het meer en meer noodzakelijk het dappere garnizoen te ontzetten, voor het zich overgeeft aan de consequenties van een vernederende theorie, die stilzwijgend door jong en oud wordt aanvaard.

Wanneer zullen we mogen verwachten, dat het verbond tussen verstand en geest naar buiten

treedt om een filosofie op te bouwen, die een inspiratie kan zijn voor hen, die dorsten naar kennis op elk gebied? Misschien zal de jeugd der toekomst, of dat deel, dat vrij is van vooroordelen, van materialistische of religieuze aard, de oude wetenschap van 's mensen goddelijkheid herstellen en opnieuw een aanvang maken met de avontuurlijke reis van de ziel naar de volle wasdom.

-Elsa-Brita Titchenell

vertaald uit:
Sunrise April 1960.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for a systematic approach to data collection and the importance of using reliable and valid measurement instruments.

3. The third part of the document discusses the ethical considerations that must be taken into account when conducting research. It stresses the importance of obtaining informed consent from participants and ensuring that their privacy and confidentiality are protected throughout the study.

4. The fourth part of the document provides a detailed overview of the research design and methodology used in the study. It describes the selection of participants, the procedures for data collection, and the statistical methods used to analyze the data.

5. The fifth part of the document presents the results of the study, including a detailed description of the data and the findings of the statistical analyses. It discusses the implications of the results for the field and provides recommendations for future research.

6. The final part of the document provides a summary of the key findings and conclusions of the study. It reiterates the importance of the research and the need for continued efforts to improve the quality of research in the field.